

jest to rezydencja zeb.

ANALIZA I OCENA WARTOŚCI ZABYTKOWYCH ZAŁOŻEŃ ZIELENI

Park, ogród, aleja, zielen towarzysząca	Nazwa: KRYNICA - GÓRA PARKOWA
Rodzaj: klasztorny, zamkowy,	Adres: M. Krynica
parku / ogrodu: pałacowy, dworski, miejski	Województwo: Nowy Sącz
Czas powstania: 1810 - XIX w. - I poł. XX w.	Użytkownicy: PP. Młodzi Krynica
Forma stylowa: II poł. XX w.	
Wielkość:	

K R Y T E R I A		0	1	2	3	4
		zły	mierny	dob.	b.dob.	l.
A	I. Stopień przetrwania elementów dawnego układu przestrzennego					
	1. Oś i ciągi kompozycji /relacja z architekturą/			+		
	2. Układ dróg			+		
	3. Stopień przetrwania starodrzewia			+		
	4. Układ wodny i pierw. ukształt. terenu			+		
	5. Zachowanie dawnych elementów architektury i małej architektury				+	
	II. Wartość układu przestrzennego					
	1. Jednorodność stylu całego układu lub wysoka czytelność nawarstwień stylowych			+		
	2. Wartość historyczna układu /dawność/			+		
	3. Wartość obiektów architektury			+		
	4. Reprezentatywność lub unikalność w skali regionu lub kraju			+		
	5. Wartości krajobrazowe i estetyczne			+		
	III. Wartości tradycji historycznej /w sensie potencjalnych walorów turystycznych/					
	1. Związek obiektu z postaciami lub wydarzeniami historycznymi			+		
	Wartości zabytkowe ogółem			23		
B	I. Wartości przyrodnicze i ekologiczne					
	1. Rzadkie gatunki drzew i krzewów			+		
	2. Drzewa o charakterze pomników przyrody		+	+		
	3. Intensywność zadrzewienia		+	+		
	4. Stan zdrowotny drzewostanu		+			
	5. Znaczenie ekologiczne				+	
	Wartości przyrodnicze ogółem			9		
Ogólna ocena obiektu				32		

362/78

Analizę sporządził:

Data:

Uwaga dotycząca koniecznej doraźnej interwencji w zakresie zmiany sposobu użytkowania obiektu oraz działań konserwatorskich w odniesieniu do zadrzewienia i obiektów architektonicznych - podać na odwrocie karty!

ANALIZA I OCENA WARTOŚCI ZABYTKOWYCH ZAŁOŻEŃ ZIELENI

Park, ogród, aleja, zielen towarzysząca <i>zdrój</i> Rodzaj: klasztorny, zamkowy, parku / ogrodu: <i>XIX/XX w. pałacowy, dworski, miejski</i> Czas powstania: <i>geometyczny</i> Forma stylowa: <i>his.</i> Wielkość:	Nazwa: <i>PARK SEOTVIŃSKI</i> Adres: <i>Krynice</i> Województwo: <i>Nary Sęer.</i> Użytkownicy: <i>P.P. Mordawskie</i>
--	---

KRYTERIA

		0	1	2	3	4
		sły	mierny	db	b.db	
A	I.	Stopień przetrwania elementów dawnego układu przestrzennego				
		1. Osie i ciągi kompozycji /relacja z architekturą/			+	
		2. Układ dróg			+	
		3. Stopień przetrwania starodrzewia			+	
		4. Układ wodny i pierw. ukształt. terenu			+	
		5. Zachowanie dawnych elementów architektury i małej architektury		+		
	II.	Wartość układu przestrzennego				
		1. Jednorodność stylu całego układu lub wysoka czytelność nawarstwień stylowych		+		
		2. Wartość historyczna układu /dawność/			+	
		3. Wartość obiektów architektury				
		4. Reprezentatywność lub unikalność w skali regionu lub kraju			+	
		5. Wartości krajobrazowe i estetyczne				
	III.	Wartości tradycji historycznej /w sensie potencjalnych walorów turystycznych/				
		1. Związek obiektu z postaciami lub wydarzeniami historycznymi	+			
		Wartości zabytkowe ogółem			17	
	I.	Wartości przyrodnicze i ekologiczne				
B		1. Rzadkie gatunki drzew i krzewów	+			
		2. Drzewa o charakterze pomników przyrody			+	
		3. Intensywność zadrzewienia				
		4. Stan zdrowotny drzewostanu				
		5. Znaczenie ekologiczne				+
		Wartości przyrodnicze ogółem			7	
=====		Ogólna ocena obiektu			24	

Analizę sporządził:

Data:

Uwaga dotycząca koniecznej doraźnej interwencji w zakresie zmiany sposobu użytkowania obiektu oraz działań konserwatorskich w odniesieniu do zadrzewienia i obiektów architektonicznych - podać na odwrocie karty!

Zarząd Główny

Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogrodnictwa

Zespół Rzeczoznawców

Warszawa, ul. Warecka 11 a

Inwestor: Wydział Ochrony Zabytków w Nowym Sączu

Wojewódzki Konserwator Ochrony Zabytków

ARCHIWUM
OŚRODKA OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9, tel. 628 48 41 w. 130

Nm nmw, 4615

Ewidencja parków i ogrodów

KRYNICA

Miasto Krynica

Województwo nowosądeckie

- ① - Park Zdrojowy na Górze Parkowej pow. ca 100 ha
- ② - Zieleniec przy pijalni „Jan-Józef” /Polana Janówka/
w Parku Zdrojowym - pow. 0,7 ha
- ③ - Polana „Edwardówka” w Parku Zdrojowym - pow. 1 250 m²
- ④ - Polana „Lętówka” w Parku Zdrojowym - pow. 450 m²
- ⑤ - Polana „Michasiowa” w Parku Zdrojowym - pow. 0,16 ha
- ⑥ - A - Zieleniec przy pomniku Dietla - pow. 0,85 ha
B - Zieleniec przy pomniku A. Mickiewicza - pow. 0,26 ha
C - Polana „Dietlówka” w Parku Zdrojowym - pow. 1,08 ha
- ⑦ - Deptak - pow. 3,0 ha
- ⑧ - Park Słotwiński /Tysiąclecie/ - pow. 6,7 ha

Wykonawcy: Inż. Krystyna Wiśniewska *Krystyna Wiśniewska*

Rzeczoznawca SITO-NOT nr 122

Inż. Tadeusz Gryńiewicz *Tadeusz Gryńiewicz*

Rzeczoznawca SITO-NOT nr 123

Kraków 1977 r. - 1978 r.

K R Y N I C A -

8 - PARK SŁOTWIŃSKI - /TYSIĄCLECIA/ - Pow. 6,7 ha

Z a w a r t o ś ć:

- 1 - Metryczka
- 2 - Opis
- 3 - Szkic sytuacyjny
- 4 - Fotografie od 1-6

METRYCZKA PARKU - OGRODU

1	<u>Adres: miejscowość /dzielnica, ulica, nr posesji/:</u> KRYNICA - SŁOTWINY, ul. Bieruta		<u>Gmina:</u> KRYNICA	<u>Województwo:</u> NOWOSĄDECKIE
2	<u>Nazwa parku:</u> PARK TYSIĄ-LECIA		<u>aktualna:</u>	<u>dawna:</u> PARK SKÓRCZEWSKIEGO /1905 r./ /1/
3	<u>Rodzaj ogrodu i stan jego zachowania:</u> Park zdrojowy o układzie geometrycznym zabudowanym ze swobodnym rozmieszczeniem drzew, zadbany.			
4	<u>Czas powstania i ważniejsze fazy przekształcenia:</u> XIX w. - XX w.			<u>Autor:</u> -
5	<u>Powierzchnia parku:</u> 6,7 ha	<u>w tym wód:</u> Potok Kryniczanka ca 2000 m ²	<u>Istniejące budynki:</u> <u>1 - o wartościach zabytkowych:</u> - Pijalnia „Słotwinka” - drewniana z 1806 r. - Pawilon „Słotwinka” - drewniany z 1870 r.	
6	<u>Nr i data rejestru parku:</u> A - 404 - 20.XI.1972 r.	<u>6 a - Opinia Komisji Konserw.</u> -	<u>2 - inne:</u> -	
7	<u>Użytkownicy obiektu:</u> Urząd miasta Krynica Pijalnia „Słotwinka” - PP. Uzdrowiska Krynica - Żegiestów. Pawilon „Słotwinka” - własność ob. J. Białończyk w/m.			
8	<u>Istniejące dokumentacje:</u> /data, autor/ <u>Studium historyczne:</u> - Materiały i Spraw. konserw. woj. krakowsk. W.K.Z. Kraków 1974 r.	<u>1. Pomiar sytuacyjno-wysokościowy:</u> 1927 r. <u>4. Założenia techniczno-ekonomiczne:</u> - nie ma	<u>2. Inwentaryzacja zieleni:</u> - jak p. 5 <u>6. Dokumentacja branżowa, techniczna i ekspertyzy:</u> - Plan zagospodarowania terenów leśno-parkowych w Krynicy przez E. Chodźickiego. 1927 r.	
9	<u>Przeprowadzone remonty:</u> -	<u>Budynków:</u> Pawilon „Słotwinka” w 1907 r.	<u>Parku:</u> Asfaltowanie ścieżek ok. 1970	<u>Metryczkę sporządził:</u> inż. Krystyna Wiśniewska 1977 r. <i>les'mie mls</i>

I - Krótka analiza historyczna

1 - Ewolucja układu przestrzennego

1863 r. - Do parku nad źródło Słotwińskie przeniesiono pijalnię „Słotwinka” /z roku 1806/ znad źródła „Głównego” na Deptaku.

Właścicielem jest P.P. Uzdrowiska Krynica-Żegistów/1/

1870 r. - Wybudowano drewniany pawilon „Słotwinka” /1/.

1907 r. - Pawilon został odnowiony /1/.

Budynek jest nieczynny, właścicielem jest ob. Białończyk w/m /1/.

1905 r. - Projekt regulacji zdrojowiska przez W. Barczewskiego ustala m. in.:

- p.12 - Zmodyfikowanie ustaleń Komisji Zdrojowej z 1902 r., dotyczące regulacji potoku Kryniczanki, terenów przy drodze do Słotwin przez tzw. Park Skórczewskiego /.../ /1/.

około 1927 r. - Obsadzenia i ukształtowanie obecnego układu parku wg zaleceń E. Chodzickiego /3/.

1970 - Wykonanie asfaltowych nawierzchni ścieżek wg. dawnego niewiele zmienionego układu /4/.

2 - Dawne plany

Plan sytuacyjny parku Słotwińskiego w skali 1:5 000 - Zarząd Zieleni Miejskiej w Krynicy.

3 - Źródła do dziejów parku

1 - Materiały i Sprawozdania Konserwatorskie województwa krakowskiego. -

Wojewódzki Konserwator Zabytków, Zespół Dokumentacji Zabytków - Kraków 1974 r.

2 - M. Zieleniewski - Krynica 1880 r.

3 - E. Chodzicki 1927 r. - „Parki Leśne Zakładu Zdrojowego w Krynicy”.

4 - Informacje ustne Kierownika Wydziału Lasów Komunalnych w Krynicy.

II - Charakterystyka stanu istniejącego

1 - Układ przestrzenny

Park Słotwiński - obecnie nazywany parkiem Tysiąclecia, znajduje się 2 km na północ od centrum Krynicy, nad potokiem Kryniczanka przy ul. Bieruta.

Park posiada kształt klinowaty, zwrócony ostrzem na południe. Granicą zachodnią jest droga do Nowego Sącza. Przez park przepływa potok Kryniczanka /Słotwiński wg Chodzickiego/.

Ukształtowanie terenu kontrastowe. Część zachodnia leży na terenie przepływającego potoku i jest prawie równa. Część wschodnia wykazuje bardzo duże spadki i posiada urwiste zbocza, zwarcie zalesione.

Właściwy park o układzie przestrzennym geometrycznym ze swobodnym rozmieszczeniem drzew znajduje się na terenie płaskim. Rozmieszczenie zieleni znamionuje park krajobrazowy i tworzy dwa wnętrza. Jedno w środku parku, a drugie z zabytkowym pawilonem ciągnie się po zalesione zbocza góry Jastrzębie.

Na lekkim wzniesieniu, przy końcu parku, znajduje się drewniany pawilon z 1870 r. Na osi pawilonu biegnie ścieżka główna rozszerzona w pośrodku w kolisty kwietnik. Pozostałe ścieżki wypełniają geometrycznym układem przestrzeń parku.

U podnóża zadrzewionego zbocza znajduje się drewniana pijalnia z 1806 roku, która została tutaj w 1863 roku przeniesiona z nad Zdroju Głównego.

2 - Skrócona inwentaryzacja roślin

Wykaz drzew i krzewów występujących na terenie parku

Nr na planie	Nazwa gatunku	Wielkość pierśnicy w cm			
		0 -29	30-49	50-90	100<
1	Acer platanoides - klon pospolity	-	12	-	-
2	Acer pseudoplatanus - klon jawor	-	2	1	-
3	Acer pseudoplatanus „Purpureum” - klon jawor odm. purpurowa	-	1	-	-
4	Betula verrucosa - brzoza brodawkowata	-	kilka	-	-
5	Fraxinus excelsior - jesion wyniosły	-	70	-	-
6	Populus marilandica - topola holenderska	-	-	12	-
7	Quercus robur - dąb szypułkowy	4	6	-	-
8	Salix alba „Tristis” - wierzba biała forma zwisająca	-	1	3	-
9	Salix alba - wierzba biała	-	-	7	-
10	Sorbus aria - jarzab mączny	-	3	-	-
11	Sorbus aucuparia - jarzab pospolity	1	-	-	-
12	Tilia cordata - lipa drobnolistna	-	1	5	-
13	Picea abies - świerk pospolity	-	4	-	-
14	Taxus baccata - cis pospolity	10	-	-	-
15	Thuja occidentalis - żywotnik zachodni	20	-	-	-
16	Tsuga canadensis - choina kanadyjska	3	-	-	-
17	Juniperus chinensis 'Pfitzeriana' - jałowiec chiński, odm. Pfitzera	5	-	-	-
18	Cotoneaster divaricata - irga rozkrzewiona	2	-	-	-
19	Philadelphus sp. - jaśminowiec	2	-	-	-

Nr na pla- nie	Nazwa gatunku	Wielkość pierśnicy w cm			
		0-29	30-49	50-90	100<

Część leśna parku

20	Abies alba - jodła pospolita
21	Picea abies - świerk pospolity
22	Fagus silvatica - buk pospolity
23	Tilia cordata - lipa drobnostna
24	Ulmus montana - wiąz górski

Na terenie parku znajduje się kilka starych /około 100 lat/ drzew zgrupowanych przy wejściu do parku. Są to lipy, wierzby i topole.

Pozostałe drzewa, wśród których przeważają jesiony - nie mają więcej jak 50-60 lat. Jesionami obsadzona jest wschodnia część parku u podnóża góry Jastrzębie. Ścieżka biegnąca tamtędy obsadzona regularnie z obu stron tworzy aleję.

Skupina małych młodych drzew i krzewów od strony ul. Bieruta zasłania park, wśród nich znajduje się kilka starych wierzb i topoli.

W ostatnich latach wysadzono wzdłuż ścieżki centralnej kilkadziesiąt sztuk młodych drzew iglastych tj. cisów, żywotników i choiny kanadyjskiej.

Strome zbocze góry Jastrzębie jest zwarcie obrosnięte lasem iglastym, złożonym ze świerków i jodły, z domieszką drzew liściastych w dolnych partiach.

3 - Analiza stopnia zachowania układu zabytkowego

W parku zachowała się pijalnia z 1806 roku oraz pawilon z 1870 roku. Budynki te, warunkujące układ geometryczny ścieżek,

sprawiły, że układ ten zachował się do dnia dzisiejszego w niewiele zmienionym stanie.

Park pozostał w granicach poprzednich.

Drzewostan o składzie niezmienionym, z wyjątkiem niewielkich dosadzeń drzew i krzewów iglastych z ostatnich lat.

4 - Rola obiektu w krajobrazie zurbanizowanym

Park Słotwiński /Tysiąclecia/ jest częścią chronionego krajobrazu uzdrowiska Krynica.

III - Wnioski dotyczące

1 - Granicy ochrony konserwatorskiej w zakresie:

a - ochrony układu parku

Park w swoich granicach chroniony wpisaniem do rejestru zabytków w dniu 20.XI.1972 r. NR. A-404

b - ochrony ekologicznej

Już w 1905 roku Projekt regulacji uzdrowiska Krynica przez W. Barczewskiego ustala m. in:

p.15 - wykluczenie lokalizacji fabryk i uciążliwych dla otoczenia zakładów w promieniu 3 km od domu zdrojowego.

- Ochrona ekologiczna winna przebiegać granicą parku od strony wschodniej /ul. Bieruta/ i północnej, a od strony wschodniej dodatkowo powinna obejmować całą górę Jastrzębie.

c - ochrony kompozycji widokowej

- Zachować widoki wewnątrz parku na osi ścieżki środkowej /fot. 1,2/ na zabytkową zabudowę i zalesione wzgórza na horyzoncie /fot. 1, 3, 4/.

- Zachować widoki zewnętrzne na park od strony ul. Bieruta.

2 - Ewentualnej zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania

- Należy uruchomić pawilon „Słotwinka” i wykorzystać go dla celów wypoczynkowych dla kuracjuszy.

3 - Zakresu niezbędnej lub pożądanej renowacji

- Nie należy wprowadzać uzupełniających obsadzeń, które niszczyłyby widoczną kompozycję parku.
- Odremontować i uruchomić zabytkowy pawilon „Słotwinka”.
- Wykonać aktualizację inwentaryzacji z 1974 roku.
- Wykonać projekt rekonstrukcji parku na podstawie wytycznych konserwatorskich.

IV - Dokumentacja fotograficzna

Opis załączonych fotografii:

- 1 - Widok na pawilon „Słotwinka” wzdłuż osi ścieżki środkowej.
- 2 - Zabytkowa pijalnia „Słotwinka” z 1806 roku.
- 3 - Fragment parku.
- 4a - Pawilon „Słotwinka” na tle zbocza góry Jastrzębie.
- 5 - Potok Kryniczanka.

Fotografie wykonała Krystyna Wiśniewska w m-cu sierpniu 1977.

V - Wnioski końcowe

Jak p. III - 1, 2, 3.

Kraków 1977

inż. Krystyna Wiśniewska *Krystyna Wiśniewska*

Rzecznawca SITO-NOT nr 122

inż. Tadeusz Gryńiewicz *T. Gryńiewicz*

Rzecznawca SITO-NOT nr 123

KRYNICA — PARK SŁOTWINSKI POW. 6,7 ha

Miasto Krynica
Województwo Nowosądeckie
/szkic orientacyjny/

LEGENDA

I PIJALNIA SŁOTWIŃSKA — BUDYNEK DREWNIANY ZABYTKOWY
II PAWILON „PIJALNI SŁOTWINKA” — BUDYNEK DREWNIANY ZABYTKOWY

- DRZEWA LIŚCIASTE STARE
- DRZEWA IGLASTE STARE
- DRZEWA IGLASTE MŁODE
- MASYW DRZEW LIŚCIASTYCH MŁODYCH
- MASYW STARODRZEWIA
- SCIEŻKI DAWNE DOBRZE UTRZYMANE
- STANOWISKO I NR FOTOGRAFII
- KWIETNIK
- POWIERZCHNIE TRAWIASTE
- AKTUALNA I DAWNA GRANICA PARKU
- GRANICE OCHRONY ZEWNĘTRZNYCH POWIĄZAŃ WIDOKOWYCH
- GRANICE OCHRONY ZABYTKOWEGO ZAŁOŻENIA
- GRANICE OCHRONY EKOLOGICZNEJ
- OSIE KOMPOZYCJI

ARCHIWUM
OŚRODKA OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szewalska 9, tel. 628 48 41 w. 130
Nv 114. 1645

ZARZĄD GŁÓWNY
STOWARZYSZENIE NAUKOWO TECHNICZNE
INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW OGRODNICTWA
ZESPÓŁ RZECZOZNAWCÓW
WARSZAWA UL. WARECKA 11a

EWIDENCJA PARKÓW I OGRODÓW
KRYNICA — Park Słotwinski
MIASTO KRYNICA — WOJ. NOWOSĄDECKIE

WYKONAWCY INŻ. KRYSZYNA WIŚNIEWSKA
RZECZOZNAWCA SITO-NOT NR 122
INŻ. TADEUSZ GRYNIEWI
RZECZOZNAWCA SITO-NOT NR 123
KRAKÓW 1977

1.

2.

3.

4.

4a.

5.